

پاپک

سَر دَارِ سَرِ دَارِ

نویسنده: مهندس مجید طالب زاده

www.ketab.ir

۱۴۰۳

انتشارات آسمان آبی

ISBN : 978-964-6042-51-3

9 789646 042513

سرشناسه: طالب زاده، مجید، - ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور: بابک - سردار سردار / نویسنده مجید طالب زاده. ویراستار سعیده وسمقی.
مشخصات نشر: تهران: آسمان آبی، ۱۴۰۴. / مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص: ۲۴/۵ * ۱۷ س م.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۰۴۲-۵۱-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیپا / یادداشت: چاپ سوم: Babak. یادداشت: کتابنامه.
کتاب حاضر با حمایت شرکت توسعه ورزش های آبی ایرانیان - آبا منتشر شده است.
موضوع: بابک خرم دین، - ۲۲۳ ق.
رده بندی کنگره: DSR/۵۶۲
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۴۲۵
شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۴۸۰۹۲

تهران- خیابان بهار شیراز- قبل از خیابان سهروردی- پلاک ۱۲۵ تلفکس: ۷۷۵۱۵۰۵۵
Email: abiaba2@yahoo.com

عنوان کتاب: بابک - سردار سردار

نویسنده: مهندس مجید طالب زاده

ویراستار: سعیده وسمقی

ناشر: انتشارات آسمان آبی

تیراژ: ۲۲۰ جلد

نوبت چاپ: پنجم / ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: اندیشه برتر

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۰۴۲-۵۱-۳

EAN: 978-964-6042-51-3

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است

ISBN : 978-964-6042-51-3

فهرست

- ۱- پیشگفتار ۷
- ۲- چکیده‌ای از جنبش‌های ایرانیان در قرون اولیه اسلامی ۱۱
- ۳- مقدمه ۱۹
- ۴- تولد و کودکی بابک ۲۵
- ۵- بابک در نوجوانی ۲۷
- ۶- بابک جوان و مسئولیتی بزرگ ۳۱
- ۷- بابک در میدان جنگ ۳۹
- ۸- جنگ‌های سرنوشت ساز افشین و بابک ۵۵
- ۹- رفتن شبانه بابک به سرزمین ارمنستان ۸۷
- ۱۰- بابک در اسارت و عاقبت او ۹۹
- ۱۱- کشته‌ها و اسیران جنگ افشین و بابک ۱۰۷
- ۱۲- افشین و سرانجام او ۱۱۱
- ۱۳- بابک از نظری دیگر ۱۱۷
- ۱۴- سخن پایانی ۱۲۷
- ۱۵- منابع و مآخذ ۱۴۳

پیشگفتار

شنیدنی‌های تاریخ ایران بسیار است. ایران، پیوسته پایگاه مردان قهرمان و حماسه آفرین بوده، هست و خواهد بود. حوادث تلخ و شیرین در این سرزمین رویایی و باستانی از سابقه‌ای دیرینه‌ای برخوردار است. ایرانیان نیز مانند بسیاری از ملل متمدن و قدیمی جهان، در طول تاریخ پر فراز و نشیب خود، بارها طعم پیروزی و شکست را چشیده‌اند، اما یک تفاوت اساسی میان ایرانیان و سایر ملت‌ها وجود دارد که ایرانیان را از سایرین متمایز می‌کند، این تفاوت آن است که:

«ایرانیان هیچ گاه از نظر فرهنگی تسلیم محض بیگانگان نشده‌اند».

زیرا همواره ایرانیان بعد از دوره‌های فشار و سرکوب قد علم کرده و ذات ملی خود را نجات داده‌اند. آنها توانسته‌اند قسمتی از روح بلند خود را در فاتحان سرزمین خویش یعنی یونانیان، اعراب، ترکان و مغولان بدمند و به گفته و سخن لئندنر (محقق اروپایی) در کتاب تاریخ عالم که این چنین نوشته است:

«ایرانیان برای خود بعد از دوره‌های خرابی موجبات مدنیت جدیدی را فراهم ساخته‌اند،

حتی استقلال سیاسی خود را بعد از فواصل متمادی دوباره به دست آورده‌اند.»

بررسی‌های تاریخی نشان می‌دهد، هرگاه ایرانیان از نظر نظامی شکست خورده‌اند، دو دلیل بیشتر نداشته است، یا حاکمان آنان بی‌لیاقت بوده‌اند و یا بیگانگان در رأس حکومت قرار داشته‌اند، که از این رو آنان را نمی‌توان ایرانی

نامید و بنا بر این از پشتیبانی مردم ایران برخوردار نبوده‌اند. اما ملت ایران همواره در راه سرفرازی و افتخار آفرینی پیشگام معاصران خود بوده است. به روزگار خلافت عباسیان، ایرانیان دورانی سخت را می‌گذراندند. دستگاه خلافت عباسی نیز از هیچ‌گونه ظلم و تعدی فروگذار نمی‌کرد، و با نام اسلام بر مردم حکمرانی می‌کرد، در حالی که بویی از اسلام نبرده بودند و چندان پای‌بند موازین اسلامی هم نبوده‌اند.

در آن روزگار مردانی چون بابک (پاپک - که عرب‌ها به دلیل نداشتن حرف پ او را بابک و بعضی مورخین حسن گفته‌اند - ارمنی‌ها در کتب خود او را بابی و بابک خوانده‌اند - اسم پدرش عبدالله و مادرش برومند / برومید / ترومیز و همسر بابک کلدانیه دختر واساک ارمنی، پادشاه سیسکان نام دارد - برخی از مورخان پدرش را از فرزندان مطهرین فاطمه دختر ابومسلم خراسانی آورده‌اند) بساط عیش خلفا برهم می‌زدند و تا پای جان در راه حفظ عقیده و آئین خود ایستادگی می‌کردند. مورخان، به‌ویژه آنانی که مزدور دستگاه عباسی بودند، همواره می‌کوشیدند، مبارزان ایرانی را ملحد، کافر، غارتگر و یاغی معرفی کنند. اما به سختی می‌توان پذیرفت که مخالفت با دولت حيله گر و غاسب عباسیان، مخالفت با اسلام و فرهنگ اسلامی بوده است.

هر چند شواهدی معتبر بر مسلمان بودن قهرمانانی مانند بابک در دسترس نیست، اما به هر حال حساب خلفای ستمگر از اسلام جدا است و مبارزه علیه خلفای عباسی به معنی مبارزه با اسلام نیست، زیرا بر همگان آشکار است که هیچ ملتی به اندازه ایرانیان در گسترش و تکامل تمدن اسلامی مؤثر نبوده‌اند. جنبش‌ها و قیام‌های ایرانیان در دوره عباسیان فراوان است، اما قیام بابک به لحاظ مقیاس بزرگ‌ترین و از نظر طول مبارزات طولانی‌ترین و به لحاظ فرو ریختن شکوه و ابهت دستگاه خلافت عباسیان، مؤثرترین قیام در آن دوران بوده است.

چنان‌که بابک رهبر و فرمانده این قیام بزرگ که بیش از بیست و دو سال خواب راحت و آرام را بر خلفا و فرماندهان مزدور سپاه مأمون (۱۹۸-۲۱۸ هجری قمری) و معتصم (۲۱۸-۲۲۷ هجری قمری) حرام کرد و در نهایت با حيله، دسیسه و نیرنگ یک ایرانی وطن فروش (افشین) دستگیر و سرانجام در سامرا با بی‌رحمی هرچه تمام‌تر شکنجه و سپس این سردار شجاع ایرانی بر دار آویخته گردید.

گرچه جستجو در تاریخ ایران، خود نیازمند رنج‌های متمادی و جست‌وجو و مطالعه طولانی است، اما نگارنده تحقیق و مطالعه خود را در انتها به همین عهد، عباسیان و کتاب حاضر را به شرح وقایع آن زمان و اختصاصاً قیام بابک حرمانی معطوف ساخت است.

اگر چه این اقدام مقرون به تحقیق و مطالعه بسیار است، لیکن نباید آن را دلیل جسارت مولف دانست، بلکه هدف از قدم گذاردن در این راه کار، تنها گشودن راهی برای تحقیق و مطالعه علاقمندان و بیان وقایعی است که در لابلای تاریخ، ناگفته مانده بوده است.

البته لازم به ذکر است که پیش از نگاشتن این کتاب، تحقیقاتی دیگر در این زمینه صورت گرفته، لیکن به دلیل اختصار آنان، نگارنده تصمیم گرفت که مشروحاً و از دیدگاهی دیگر قیام مذکور را مورد بررسی قرار دهد، امید این که قدم ناچیز اینجانب، شایسته اهل ذوق باشد و این نقیصه به همت دوستان دلسوز مرتفع گردد. بدون توضیح بیشتر، خواننده گرامی را در ابتدا با خلاصه‌ای از جنبش‌های ایرانیان در قرون اولیه اسلام آشنا و سپس به مطالعه این داستان شگفت‌انگیز دعوت می‌نماید.

در پایان نویسنده مراتب قدردانی خود را از دوستان ارجمند همچون جناب آقای دکتر محمدحسن هجرتی و سرکار خانم دکتر فریده معتکف و سرکار خانم دکتر سعیده وسمقی که در ویرایش، تصحیح و سایر خدمات در نشر این اثر همکاری داشته، نهایت تشکر را دارد.

چو ایران نباشد تن من مباد...

مهندس مجید طالب‌زاده

